

P6_TA(2006)0214

Valsts finanses Ekonomikas un monetārajā savienībā (EMS)

Eiropas Parlamenta rezolūcija par valsts finansēm Ekonomikas un monetārajā savienībā (EMS) (2005/2166 (INI))

Eiropas Parlaments,

- ņemot vērā Komisijas paziņojumu par valsts finansēm EMS – 2005 (KOM(2005)0231),
- ņemot vērā Komisijas Integrētās pamatnostādnes attiecībā uz izaugsmi un darbavietām (2005–2008) (KOM(2005)0141),
- ņemot vērā Komisijas Ekonomikas prognozes, 2005. gada rudens izdevums¹,
- ņemot vērā Padomes 2005. gada 27. jūnija Regulu (EK) Nr. 1056/2005, ar kuru groza Regulu (EK) Nr. 1467/97 par to, kā paātrināt un precizēt pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūras īstenošanu²,
- ņemot vērā Padomes 2005. gada 12. jūlija Ieteikumu Itālijai, lai novērstu pārmērīgu valsts budžeta deficīta stāvokli³,
- ņemot vērā Padomes 2005. gada 7. jūnija Lēmumu Nr. 2005/729/EK, ar ko atceļ Lēmumu 2005/136/EK par pārmērīga budžeta deficīta pastāvēšanu Nīderlandē⁴,
- ņemot vērā Padomes 2005. gada 7. oktobra Ieteikumu, lai izbeigtu pārmērīga valsts budžeta deficīta stāvokli Portugālē⁵,
- ņemot vērā Padomes 2005. gada 8. novembra Lēmumu Nr. 2005/843/EK, ar ko atbilstīgi EK līguma 104. panta 8. punktam konstatē, ka Ungārijas veiktie pasākumi, atsaucoties uz Padomes 2005. gada 8. marta ieteikumu atbilstīgi Līguma 104. panta 7. punktam, ir bijuši nepiemēroti⁶,
- ņemot vērā Padomes 2006. gada 24. janvāra Lēmumu par pārmērīgu budžeta deficītu Apvienotajā Karalistē⁷,
- ņemot vērā Eiropas Arodbiedrību institūta 2005. gada pārskatu par darba koplīgumu slēgšanas saskaņošanu Eiropā,

¹ Eiropas ekonomika, Nr. 5/2005.

² OV L 174, 07.07.2005., 5. lpp.

³ 11124/05, ECOFIN 242.

⁴ OV L 274, 20.10.2005., 89. lpp.

⁵ 12401/05, ECOFIN 289.

⁶ OV L 314, 30.11.2005., 18. lpp.

⁷ 5366/05, ECOFIN 11.

- ņemot vērā Starptautiskā Valūtas Fonda (SVF) 2005. gada aprīļa Pasaules Tautsaimniecības pārskatu par globalizāciju un ārējiem traucējumiem,
 - ņemot vērā Reglamenta 45. pantu,
 - ņemot vērā Ekonomikas un monetārās komitejas ziņojumu (A6-0162/2006);
1. pauž bažas par, pirmkārt, pastāvīgi lēno izaugsmi Eiropā kopš 2002. gada, kura pakāpeniski paātrinājās tikai no 0,6% 2003. gadā līdz 1,3% 2005. gadā euro zonā, pretstatā ASV izaugsmes līmenim 3,5% apjomā 2005. gadā un Japānas tautsaimniecības lēcienam, ko veicināja galīgais iekšzemes pieprasījums, otrkārt, par pastāvīgi augsto bezdarbu 9% apjomā ES ar 25 dalībvalstīm un 8,1% — ar 15 dalībvalstīm, un, treškārt, par ražīguma samazināšanos (pašlaik -1% no IKP), parādot to, ka ES tautsaimniecības izaugsme ievērojami atpaliek no ilgtermiņa potenciāla, jo tai traucē struktūru stingrība, zems iekšējais pieprasījums, kā arī kompleksas makroekonomikas politikas atbilstīga līdzsvara trūkums; uzsver, ka Eiropas ekonomikas pieauguma potenciāls joprojām ir pārmērīgi zems, apmēram divi procenti, kas ir daudz zemāks nekā jebkur citur pasaulē reģistrētais; uzskata, ka šis pieauguma potenciāls nav pietiekams darba vietu radīšanai un bezdarba līmeņa samazināšanai, vai ES - 25 attīstībai;
 2. uzsver, ka strauja piemērošanās svārstībām pasaulē rada risku, kā rezultātā var samazināties pieprasījums ASV, savukārt izraisot eksporta samazināšanos un vājāku izaugsmi ES, kā arī uzsver, ka šādas sekas var pastiprināt arī svārstības euro maiņas kursā pret ASV dolāru;
 3. atzīmē naftas cenu svārstību nelabvēlīgo ietekmi uz iekšējo pieprasījumu un ES tautsaimniecības pieaugumu, kā arī norāda uz sekundāru seku draudiem; atzinīgi vērtē sociālo un tautsaimniecības dalībnieku atbildīgu rīcību šo draudu novēršanā, neskatoties uz zemo māj-saimniecības patēriņu; norāda, ka stabilas, atvērtas un konkurētspējīgas makroekonomikas politikas noteikšana ir nozīmīgs ilgspējīgas valsts finanšu politikas priekšnoteikums;
 4. pauž bažas par nelielo privāto patēriņu, īpaši atsevišķās dalībvalstīs, kas radīja zemos izaugsmes rādītājus ES un tādējādi arī pašreizējās svārstības pasaulē, kā arī izraisīja stāvokli, kad valda neskaidrība par darbu un pensijām, bija par cēloni nemainīgi augstajam bezdarba līmenim un zemajām faktiskajām algām, atgādina par ieguldījumu nominālās algas un darbaspēka izmaksu attīstības veicināšanā, ievērojot cenu stabilitāti un ražīguma tendenci vidējā termiņā Saskaņotajā pamatnostādņē Nr. 4;
 5. atzinīgi vērtē pārmaiņas ieguldījumu izdevumu tempā, pateicoties uzticības pieaugumam uzņēmēju vidū un pašreizējām stabilizētajām peļņas normām, kā noteikts SVF un Komisijas 2005. gada rudens pārskatos par tautsaimniecību; uzskata, ka joprojām ir nepieciešams turpmāks pieaugums attiecībā uz ieguldījumu darbībām, un tādējādi prasa veikt struktūrreformas un papildu pasākumus, kas nepārtraukti uzlabotu ieguldījumu klimatu un pastiprinātu ieguldījumus;
 6. atbalsta sabiedrisko pasākumu un publiskā sektora izdevumu pārorientēšanu uz novatorismu, atjaunīgo enerģiju, izglītību un apmācību, izpēti, informācijas tehnoloģijām, telekomunikāciju un transporta tīklu u.c. jomām;

7. pauž nožēlu, ka ES finanšu plāns 2007.–2013. gadam nepietiekami atspoguļo Lisabonas stratēģijas mērķiem paredzēto izdevumu prioritāti; uzsver, ka iemaksas ES budžetā jāuzskata par tādām, kas nesīs labumu nākotnē, ņemot vērā iemaksu pārpalikuma un finanšu līdzsvarojuma pozitīvo ietekmi, ja ES budžetu pietiekami mērķē uz izdevumiem, kas dod skaidru pievienoto vērtību;
8. uzsver, cik liela nozīme ir veselīgākam fiskālajam sadalījumam izaugsmei, darbavietu radīšanai un Lisabonas mērķu sasniegšanai, bet atzīmē, ka, neskatoties uz Stabilitātes un izaugsmes pakta fiskālo pamatu, kopš pagājušā gada dalībvalstīs nav panākti fiskālā sadalījuma uzlabojumi; atzīmē, ka lielākā daļa dalībvalstu vēl nav sasniegušas vidusposma mērķus līdzsvarotam budžetam vai budžetam ar atlikumu; norāda, ka ES kopējais valstu budžeta deficīts 2005. gadā bija 2,9% no IKP eirozonas valstīs un 2,7% ES, kā arī 11 ES dalībvalstīs budžeta deficīts pārsniedza 3% no IKP, tostarp četrās ES valstīs ar vislielākajām tautsaimniecībām — Apvienotajā Karalistē, Francijā, Itālijā un Vācijā, un kopš 2004. gada vasaras desmit valstīs ir piemērota pārmērīga budžeta deficīta novēršanas procedūra;
9. uzsver to darbību nozīmību, kas vērstas pret nemitīgiem fiskāliem spiedieniem; atzinīgi vērtē dalībvalstu varas iestāžu politikas pielāgošanu un valstu ieguldījumu fiskālā deficīta samazināšanā;
10. pauž bažas par ilgtermiņa budžeta noturības izredzēm, ņemot vērā valsts parāda attiecības pieaugumu no 69,2% 2002. gadā līdz 71,7% 2005. gadā euro zonā un no 61,4% 2002. gadā līdz 64,1% 2005. gadā ES ar 25 dalībvalstīm, kuru izraisīja vājā IKP izaugsme, budžeta deficīta kontroles īstermiņa politika un noteiktu centienu trūkums budžeta nelīdzsvarotību mazināšanai ar struktūrreformām;
11. uzsver, ka ES ar zemu patērētāju un ieguldītāju uzticību ir būtiski samazināt budžeta deficītus; pauž neapmierinātību ar jaunākajām valstu finanšu tendencēm, atzīmējot, ka dalībvalstu deficīti saglabājas daudz augstāki, nekā tas vajadzīgs Eiropas ekonomikai; uzskata, ka valdības izmanto vājo izaugsmi kā aizbildināšanos, lai izskaidrotu deficītus, lai gan īstenībā tie vienkārši kavē tautsaimniecības atlabšanu un padara tautsaimniecības ciklu smagāku; aicina 2006. gadā samazināt valstu deficītu, kas būtu daudz vērienīgāks mērķis, nekā vienkārši tautsaimniecības pielāgojumi augstākas izaugsmes prognozēm Eiropā;
12. prasa atsevišķu dalībvalstu finanšu lielāku pārredzamību, tostarp nerakstīto saistību, piemēram, publiskā sektora pensiju saistību pārredzamību, jo tās tuvāko gadu laikā ievērojami palielinās publiskā sektora parādu slogu;
13. atgādina par prasību izvairīties no politikas, kas var radīt atkārtotas sekas; uzsver, ka ir svarīgi veikt strukturālas un nodokļu reformas, vienlaicīgi akcentējot, ka pienācīga uzmanība jāvelta to īstenošanai pareizā laikā;
14. skubina veikt turpmāku izpēti par strukturālu un makroekonomikas reformu dažādiem veidiem un pasākumiem, kā arī to mijiedarbi un savstarpēju ietekmi dažādās ekonomikas

ciklu fāzēs, lai noteiktu cik iespējams labākos līdzekļus valsts finanšu stiprināšanai, īstenojot Lisabonas stratēģiju;

15. uzsver, ka politiskās gribas trūkums ierobežot publiskā sektora izdevumus, pārāk optimistiskas ieņēmumu prognozes, liberālu grāmatvedību un fiskālu konsolidāciju, kuras balstās galvenokārt uz vienreizējiem pasākumiem, ir lielā mērā izraisījušas novirzes budžetā un trūkumus fiskālajā pamatā;
16. iesaka izpētīt vienota kalendāra izveidi budžeta procedūrām ES, iespējams, divas reizes gadā; uzskata, ka dalībvalstu budžeta plānošanai jābalstās vienotos pieņēmumos par tādiem tautsaimniecības parametriem kā naftas cenu izmaiņu un valūtas kursu svārstību tendences; tādējādi aicina vienoti izvērtēt un noteikt visā Eiropā galvenos tautsaimniecības parametrus;
17. aicina dalībvalstis steidzami risināt sabiedrības novecošanas jautājumu, kā arī tikt galā ar parāda dinamiku, īpaši dalībvalstīs, kurās ir liels ilgtermiņa parādsaistību risks ilgtermiņā;
18. skubina vairāk koncentrēties uz budžeta reformu noturību gan attiecībā uz izdevumu un ieņēmumu pasākumiem noturīga valsts finanšu sadalījuma saglabāšanai, gan sabiedrisko pakalpojumu pienācīgu nodrošināšanu, tostarp uz fiskālo disciplīnu un tiešu un netiešu neparedzēto izdevumu saistību riskiem;
19. uzsver, cik nozīmīgi ir Komisijas un Padomes centieni uzlabot statistikas pārvaldību, turklāt sekmēt finanšu datu paziņošanu, iesakot dalībvalstīm ievērot ES mēroga normas par statistikas institūtiem, tostarp par profesionālās neatkarības un konfidencialitātes, uzticamības un datu laicīguma principiem, kā arī par statistikas iestāžu resursu atbilstību un pastiprināto Komisijas uzraudzību;
20. uzskata, ka jāuzlabo valsts aktīvu un neparedzēto saistību uzskaitē, lai palielinātu pārredzamību un salīdzināmību un nodrošinātu atbilstīgāku pamatu lēmumu pieņemšanai; uzskata, ka Komisija jānāk klajā ar iniciatīvu šajā jautājumā;
21. iesaka Komisijai veikt pētījumu par paraugpraksi attiecībā uz fiskālo datu ziņošanas statistisko pārvaldību un valsts aktīvu un saistību uzskaiti dalībvalstīs;
22. skubina sagatavot pārskatus par valsts finanšu ilgtermiņa noturību, lai paaugstinātu izpratni par valstu ieguldījumiem un uzticību tiem, kā arī uzskata, ka valstu parlamentiem jāiesaistās šajā uzdevumā;
23. uzsver, ka jaunajām dalībvalstīm attiecībā uz fiskālo politiku ir jāpanāk vidējais ES ienākumu un finanšu attīstības līmenis ar nodokļu un izdevumu politiku, ko raksturo efektivitāte, pārredzamība un uzticamība, un kura ir mērķēta uz izaugsmi, noturību, kā arī tautsaimniecības modernizāciju un stabilizāciju;
24. pauž nožēlu par politikas saskaņotības trūkumu euro zonā un vērš uzmanību uz euro zonā esošo dalībvalstu fiskālās politikas novirzēm, kā arī pauž satraukumu par nesaskaņotības izraisītajām negatīvajām sekām;

25. pauž nožēlu par trūkumiem makroekonomikas pamata līdzšinējā saskaņotībā starp Ekonomikas un finanšu padomes valstīm, kā arī par nesaskaņotību dalībvalstu starpā; prasa Komisijai veikt pētījumu par saskaņotākas tautsaimniecības politikas ekonomiskiem ieguvumiem un ierobežojumiem; prasa īstenot aktīvāku makroekonomikas dialogu Ķelnes procesā starp Ekonomikas un finanšu padomi, ECB un Eiropas sociālajiem partneriem;
26. aicina Padomi pielāgot makroekonomikas saskaņošanas grafiku, lai Parlamentam būtu pietiekami daudz laika dot savu ieguldījumu;
27. mudina Eirogrupas priekšsēdētāju izstrādāt sīku darbības plānu savam amata pilnvaru laikam, skaidri nosakot mērķus un plānotos pasākumus; pauž cerību saņemt regulārus ziņojumus par sasniegto īstenošanas pakāpi;
28. prasa dalībvalstīm uzņemties Līguma 99. pantā noteiktās saistības, ka tautsaimniecības politika jāuzskata par kopēju jautājumu un tā jāaskaņo, atgādina dalībvalstīm, ka saskaņotāka un kompleksāka politika varētu uzlabot politikas kopējo rezultātu; prasa lielāku apzināšanos par valstu tautsaimniecības politikas ietekmi ES līmenī, kā arī par saistībām apsvērt vispārējās nozīmes tautsaimniecības politiku un to saskaņot;
29. uzdod tā priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai, dalībvalstu parlamentiem un Eiropas sociālajiem partneriem.